

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ- СМОЛЯН
ТП "ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - ДОСПАТ"
4831 Доспат, ул. "Орфей" № 6, ЕИК 2016195800435, тел. 03045/2227, факс 2272
e-mail: dgsdospat@ucdp-smolian.com

Доклад
за извършения годишен мониторинг през 2019 година на територията,
управлявана от
ТП „ДГС Доспат“

Настоящото проучване е извършено в периода януари– декември 2019 година във връзка с годишния мониторинг на горите с висока консервационна стойност /ГВКС/ за територията на ТП “ДГС Доспат” по утвърдена система за мониторинг на територията, управлявана от ТП “ДГС Доспат”.

По ГСП от 2010 г. ТП ДГС Доспат управлява територия от 18 409 ха, разположен в южния крайграничен район на Западни Родопи и обхваща част от водосбора на р. Доспат (язовир Доспат) и водосбора на Сърнена река (Караджа дере) вливаща се в р. Доспат.

Горите са с различни високи консервационни стойности /ВКС/, като някои попадат в повече от една категория. Това прави съответната горска единица особено значима за поддържане и повишаване на всички индентифицирани консервационни стойности.

1.1. Финансов план на стопанството.

По ФП за 2019 г. е предвиден финансов резултат в размер на 757 093 лева.
Натуралните показатели са изпълнени.

1.2. Социални споразумения.

Има сключен колективен трудов договор.
Няма постъпили жалби от страна на работещите.

1.3. План/програма за обучение и квалификация на персонала.

Има утвърдена програмата за обучение.
Съставени са протоколи за 12 броя проведени обучения.
Няма издадени лицензи, сертификати, има издадени 4бр. удостоверения.

1.4. Здравословни и безопасни условия на труд вкл. на работниците на подизпълнителите.

Закупени са униформено облекло на служителите и работно облекло на собствени работници.

Попълнени и подписани в съответните срокове са инструктажните книги от работещите в стопанството, в т.ч. и от външните подизпълнители. Проведени са обучения и инструктажи за здравословни и безопасни условия на труд на служителите.

Няма регистрирани трудови злоупотреби.
Едно трудоустроено лица.
Няма извършени проверки от Инспекцията по труда.

1.5. Ангажиране на заинтересованите страни.

С общините и кметствата бяха направени необходимите срещи, свързани с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Бяха разглеждани въпроси относно задоволяване нуждите на местното население с дърва за огрев и дървен материал за собствени нужди. Общините и кметствата бяха информирани относно вид дейност, обекти, местности, сключени договори, маршрути за движение на транспортни средства по горските автомобилни пътища на от ТП „ДГС Доспат”.

Изпратени бяха писма до всички заинтересовани страни са обсъждана на Доклада за ГВКС.

Няма промени в планираните горскостопански практики в резултат от споразумения и предложения от заинтересованите страни.

1.6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите.

Съставен е 1 брой акт за незаконна сеч и съхраняване на дървесина, лов без редовно разрешително, възпрепятстване изпълнение на служебни задължения.

1.7. Изпълнение на горскостопанския план.

Извършените горскостопански дейности на територията на ТП „ДГС Доспат” през 2019 година са в следните основни направления: лесокултурни дейности, дърводобив, добив на недървесни горски продукти, поддръжка и ремонт на горски пътища.

- Лесокултурни дейности:
- Отваряне на дупки с моторен свредел – 20 дка в подотдели 150-р; 330-ж; .
- Залесяване на култури – 20 дка в подотдели 150-р; 330-ж; с бял бор.
- Отглеждане на горски култури - 160 дка в подотдели: 150-р; 330-ж; 295-6; 296-4; 324-б; чрез ръчно плевене и разрохкване на почвата в терасите, и изрязване на плевелите със сърп от двете страни на терасите.
- Работа в генеративна семепроизводствена градина в подотдел 223-ж,и; - формиране на корони ГСГ чрез отрязване на връхни леторасли между 30и 4 прешлен; изнасяне на вършина , клони и други отпадъци от сечта извън площта.
- Ръчно бране и събиране на шишарки – 340кг. От бял бор в подотдели 147-и; 169-а; 170-д; 223 –и,ж.
- Защита на горските територии - през 2019 г. от изведените санитарни сечи в иглолистни култури са добити 291 м³ лежача маса, на площ от 70 дка..
- Маркирани са 76 500 м³ стояща маса.

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени след проведени процедури по реда на *Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти* при спазване на действащата нормативна уредба.

Попълва се „Лист за предварителна идентификация на ключови елементи и определяне потенциалните екологични и социални въздействия. Дефиниране на мерки за опазване при маркиране и дърводобив” от служители при маркиране и се окомплектоват в досието на насаждението. Обобщават се съобразно предписанията в доклада за ГВКС. Представят се при поискване от заинтересованите лица.

В технологичен план и карнет описа се отразяват съответните видове и консервационни стойности на съответния подотдел. На базата на проведените мониторингови наблюдения се разписват и специфични предписания за изпълнение на горскостопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности.

На терен от служителите на ТП „ДГС Доспат” се следи за правилното прилагане на поставените за спазване на допълнителните изисквания по отношение на ГВСК, видовете и местообитанията.

Добитата и реализирана дървесина:

- ОБЩО ДЪРВОДОБИВ – 59 080 м³ , което е 99,50% от предвидения разчет;
- ПРОМИШЛЕНА РЕАЛИЗАЦИЯ – 60 004 м³, което е 101,10% от предвидения разчет.

Добивът и реализацията на дървесината са извършени след проведени процедури по реда на *Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти* при спазване на действащата нормативна уредба.

През 2019 година бяха сключени договори с 9 броя фирми за дърводобив и 16 броя фирми за реализация , които са запознати с изискванията на стандарта.

Поддръжка и ремонт на пътища:

Извършени са ремонт и поддръжка на съществуващи горски пътища, като за опазване на същите, фирмите, извършващи горскостопанските дейности, са информирани и са им издавани разрешителни за достъп на превозните средства.

Основен проблем за стопанството е свързан с движение и опазване от дърводобивните фирми на пътища, които преминават през няколко вида собственост /държавни горски територии, общински горски територии, на физически, юридически и религиозни лица/. Необходимо е да се проведат срещи със заинтересованите страни и договорят точни и ясни правила, които да регламентират и определят начина на преминаване, стопанисване, ремонт и поддръжка от всички ползватели на тези пътища.

1.8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството.

През 2019 година от територията на стопанството няма промени в границите, собствеността, функционалността на предназначението на горските територии.

1.9. Здравословно състояние на гората.

От извършените лесопатологични обследвания и постъпилите и регистрирани 341 броя сигнални листове за нападения и щети от абиотични фактори и оценка на здравословното състояние на горите на ТП „ДГС Доспат”, държавни горски територии, са установени:

- Снеговал.
- Ветровал.

От РДГ Смолян са одобрени 16 броя инвентаризационни описи за извеждане на санитарни и принудителни сечи.

1.10. Ползване/добиви и горскостопански дейности.

От държавните горски територии са добити:

- Дървесина – 60 004 м³ от различни категории и сортименти: трупи за бичене, обли греди, ритловици, минни подпори, технологична дървесина, ОЗМ, дърва за огрев.
- Недървесни горски продукти:
 - за гъби са издадени 8 броя позволителни за ползване.
 - за цвят от бърз е издадено 2 брой позволително за ползване на 3 000 кг.
 - за цвят от детелина е издадено 3 брой позволително за ползване на 6 000 кг.
 - за обикновена синя хвойна са издадени 8 броя позволителни.
 - за сурови пръчки – лескови 100бр.

1.11. Гори с висока консервационна стойност.

Разработени са формуляри за мониторинг на биологичното разнообразие видовете от ВКС 1.2 редки, застрашени и ендемични видове.

Попълнени са формуляри за следните животински видове:

1. Мечка (*Ursus arctos*)- установени през 2019 г. са около 13 броя. Индивидът е установен на различни места в района на ТП ДГС „Доспат“, състоянието им е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

2. Видра (*Lutra lutra*)- установени през 2019 г. 2 броя. Индивидът е установен в териториалния обхват на ТП ДГС „Доспат“, състоянието им е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

3. Глухар (*Tetrao urogallus*) установени през 2019 г. 3 броя. Индивидът е установен в териториалния обхват на ТП ДГС „Доспат“, състоянието му е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

4. Черен щъркел (*Ciconia nigra*) установени през 2019 г. 1 броя. Индивидът е установен в териториалния обхват на ТП ДГС „Доспат“, състоянието му е добро, нормално поведение. Няма реални или потенциални заплахи за вида.

Попълнени са формуляри за следните растителни видове:

Джел (*Plex aquifolium*), установените находища са в добро състояние и не е констатирана антропогенна намеса. С оглед на обстоятелството, че настоящият доклад е публичен точното местонахождение на установеният растителен вид не се посочва.

В местата, където са установени горе посочените видове, се спазват всички препоръки и указания за опазване, които са посочени в Доклада за гори за висока консервационна стойност.

Горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Доспат“ и извършения мониторинг до момента показват, че горите в обособените ВКС са в добро здравословно състояние, дължащо се на добрите практики за стопанисване.

На територията на стопанството са установени потенциални гори в последната фаза на своето развитие /фаза на старост/(Old growth forests), които със своята специфична структура и функционалност са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Установено е, че значителна част от свързаните с гората видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Горите във фаза на старост се характеризират с наличие на стари живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид; дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони; дървета с хралупи; стоящи и паднали едро размерни мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане. В голямата си част тези насаждения имат неравномерна пространствена и възрастова структура.

На територията на ТП ДГС „Доспат“ със заповед № 515 / 02.10.2019г. е определен обсега и местонахождението на горскостопанските единици /отдели, подотдели/ възприети за представителни образци на основните естествени горски екосистеми и горите намиращи се във фаза на старост, както и тези притежаващи потенциал за превръщането им в такива в териториалния обхват на ТП ДГС „Доспат“.

Обща площ е: 2 159 ха, гори във фаза на старост.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост определените насаждения трябва да се оставят на естествената им динамика. В тях се не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от насаждението/.

След извършения през 2019г. мониторинг на посочените насаждения, се установи следното: насажденията са в добро здравословно състояние, наблюдават се единични случаи на изкоренени или пречупени дървета от абиотични фактори.

Във ВКС 3 влизат горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива. След извършения през 2019г.

мониторинг на посочените съобщества, се установи следното: съобществата са в добро здравословно състояние. В част от насажденията се забелязват единични случаи на съхнещи дървета. Наблюдава се естествено възобновяване.

Територията на ТП „ДГС Доспат”, изцяло попада в защитени зони по НАТУРА 2000 – „Триград-Мурсалица” по Директива за птиците и „Родопи-Западни” по Директива за хабитатите, като колектива се стреми и насърчава чрез устойчиво ползване на горските, ловните, риболовните и туристически ресурси да опази биологичното разнообразие на района.

Мониторинг на ВКС 3 – ЕКОСИСТЕМНИ МЕСТООБИТАНИЯ. Редки, защитени или застрашени от изчезване екосистеми, местообитания или рефугии.

- **G3.1E1 South-eastern Moesian [*Picea abies*] forests** . Монодоминанти и с преобладание на смърч гори в Родопидите (Витоша, Рила, Пирин и Родопи). Здравословното състояние на насажденията е добро, не се наблюдава обезлистване. На места се наблюдават единични изсъхнали дървета от абиотичен и биотичен фактори. Жизнеността на отделните дървета като цяло е добро.
- **G3.E3 Balkan [*Pinus sylvestris*] mire woods**. Първични естествени смесени насаждения от *Pinus sylvestris* и *Picea abies*. Здравословното състояние на насажденията е добро, не се наблюдава обезлистване. На места се наблюдават единични изсъхнали дървета от абиотичен и биотичен фактори. Жизнеността на отделните дървета като цяло е добро.
- **G1.213(1) Riverain [*Alnus*] woods of slow rivers** . Нелонгозни крайречни съобщества на *Alnus glutinosa* и *Alnus incana* в горните и средните течения на реките .Здравословното състояние на насажденията е добро, не се наблюдава обезлистване. На места се наблюдават единични изсъхнали дървета от абиотичен и биотичен фактори. Жизнеността на отделните дървета като цяло е добро.
- **G1.6933 Medio-European neutrophile [*Fagus*] forests** Мезофитни гори с преобладание на бук, разположени на неутрални или близки до неутралните почви. Отличават се с богат видов състав в тревния етаж. Характерни растителни видове: обикновен бук (*Fagus sylvatica*), лазаркия (*Galium odoratum*), бяла съсънка (*Anemone nemorosa*), жълта мъртва коприва (*Lamium galeobdolon*), дебрянка (*Sanicula europea*). Здравословното състояние на насажденията е добро, не се наблюдава обезлистване. На места се наблюдават единични изсъхнали дървета от абиотичен и биотичен фактори. Жизнеността на отделните дървета като цяло е добро.
- **G1.7C1 [*Ostrya carpinifolia*] woods** Съобщества с участието на водния габър (*Ostrya carpinifolia*) Здравословното състояние на насажденията е добро, не се наблюдава обезлистване. На места се наблюдават единични изсъхнали дървета от абиотичен и биотичен фактори. Жизнеността на отделните дървета като цяло е добро.
- **Гори във фаза на старост (Old-growth forest)** Здравословното състояние на насажденията е добро, не се наблюдава обезлистване. На места се наблюдават единични изсъхнали дървета от абиотичен и биотичен фактори. Жизнеността на отделните дървета като цяло е добро.

Мониторинг ВКС 4 – ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

- **4.1. ВКС 4.1** Гори единствени източници на питейна вода. Проведените горскостопански дейности (сечи) в насаждения определени като вододайни зони, не оказват значителни отрицателни въздействия и тези дейности са съобразени и съгласувани с компетентни органи. В случай, че сечта е предвидена по ЛУП, то същия преди одобрението си е съгласуван, изготвя се план извлечение, което също се съгласува с РДГ Смолян. Извършените лесовъдски мероприятия са насочени към подобряване на здравословното състояние на горите, подпомагане и поддържане на насаждения с неравномерна структура.
- **4.2 ВКС 4.2** Гори с решаващо значение за регулиране на водния отток във водосборите. Здравословното състояние в тези участъци е добро. Няма наличие на ерозионни процеси. Няма повреди по естествена крайречна растителност.

- **4.3 ВКС 4.3** Гори с решаващо протовоерозионно значение. Проведените лесовъдски дейности не оказват отрицателно въздействие върху територията на горите определени като гори с решаващо противоерозинно значение и не нарушават функциите им.
- **4.4 ВКС 4.4** Гори които представляват бариера за разпространение на пожари. Няма констатирани запалвания в насаждения представляващи бариера за разпространение на пожари. Състоянието на горе е добро.
- **4.5. ВКС 4.5** Гори с решаващо значение за състоянието на селскостопанските дейности(земеделие, рибни запаси) и защитата на инфраструктурните обекти. Състоянието на горите е добро и не са нарушени функциите им. Няма констатирани нерегламентирани дейности.

Мониторинг на ВКС 5 – ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО

В териториалният обхват на ТП „ДГД Доспат” местното население се снабдява с дърва за огрев на време, като нуждите на всички населени места са задоволени. Провеждат се срещи с кметовете, които предоставят списъци за нуждите на всяко домакинство по населени места. През 2019г. общото количество реализирана дървесина е 60 004 куб.м., за физически лица – 20 440 куб.м. (на корен – 19 229 куб.м; от склад – 1 211 куб.м.); по чл. 193 от Закона за горите (служители на ДГС) – 334 куб.м; на юридически лица (фирми) – 39 564 куб.м.

Земеделието и животновъдството са слабо развити в района, заплащат се позволителни за пашуване в земи на ДГФ, издадени са позволителни за събиране на гъби, хвойна, цвят бъз и детелина. На територията има едно ловно сдружение, с седем ловни дружинки.

През 2019г. няма констатирани случаи на браконьерство.

Мониторинг на ВКС 6 – КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ

На територията на ТП ДГС "Доспат" са идентифицирани забележителности, както следва:

Забележителности – римски мост отдели – 296, 313;

Плоча на Вергил Ваклинов – 296, 313;

Пукнат камък – 339;

Еко пътеки – Калия 230, Доспат – Чала – 27, 31, 63, 50, 45, Чуката – Доспат Барутин – 29 – 31, Екопътека – Подчилена барчина – 15 отдел, Екопътека „Язовир Доспат” – 22 щ.

На територията на ТП „ДГС Доспат” има изградени много на брой чешми, както и определи места за отдих. До тях се осигурява буферна зона, интензивността на сечите в тези гори е по – ниска. Нямаме констатирани повреди, вследствие на лесовъдски дейности. Не се наблюдава нарушение на естествените функции на горите.

1.12. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда.

След приключване на сечите в държавните горски територии през 2019

година и извършените оценки на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП „ДГС Доспат”, се установи:

- Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка - установени са минимални повреди.
- Повреди по оставащия дървостой не са констатирани над допустимите (над 2 % по брой от оставащите на корен дървета).
- Оставяне на мъртва дървесина - в насажденията с изведени сечи е налична стояща и лежаща мъртва дървесина.
- Въздействие върху идентифицираното биоразнообразие - при установяване се описва в технологичния план и карнет описа на насаждението и се дават мерките за тяхното опазване.

- Водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията - при наличие на водни течения в листа за предварителна оценка са дефинирани мерките за опазване.
- Въздействия върху съседни насаждения – констатира се неблагоприятни въздействия върху почвата, в резултат на извоза на дървесина.
- Наличие на отпадъци в горските територии – няма констатирани случаи.

1.14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда.

Няма подадени жалби и сигнали, свързани с правата и собствеността на местните общности, засегнати и заинтересовани страни.

Няма отрицателни въздействия върху източници на питейна вода.

Местното население закупува дърва за огрев от склад на база установен ценоразпис и по тарифа на корен след представен списък от кмета на всяка община. Считаме, че местното население няма проблем с ползването на дърва за огрев.

Обектите от културно-историческо, икономическо екологично, религиозно или духовно значение за местните общности са в добро състояние.

1.15. Промени в околната среда.

Не са констатирани промени в околната среда.

Няма промени в защитените територии и зони.

Няма големи природни нарушения.

С уважение

/инж. Силиян Балталиев/

И.Д.Директор на ТП „ДГС Доспат”

Изготвил - инж. Антонина Паликарова – спец. лесовъдство технолог по дърводобива при ТП „ДГС Доспат”